

TAMPEREEN
YLIOPISTO

Lääketieteen ja biotieteiden tiedekunta

ERIKOISLÄÄKÄRIKOULUTUS YLEISET MÄÄRÄYKSET

ERIKOISLÄÄKÄRIKOULUTUKSEN YLEISET MÄÄRÄYKSET	4
1. HALLINTO JA PÄÄTÖKSENTEKO.....	4
2. OPINTO-OIKEUDEN MYÖNTÄMINEN	6
Koulutusohjelman ja tiedekunnan vaihtaminen	6
3. KOULUTUKSEN TAVOITTEET JA RAKENNE.....	6
4. ERIKOISLÄÄKÄRIKOULUTUKSEN SUORITTAMINEN	8
4.1 Käytännön palvelu ja toimipaikkakoulutus	8
Ulkomailla suoritettu perusterveydenhuollon palvelu	9
Yliopistosairaalan ulkopuolinen koulutus ja runkokoulutus	9
Yliopistollinen keskussairaalapalvelu ja eriytyvä/erikoisalan koulutus	9
Toimipaikkakoulutus	9
4.2 Koulutusta ja palveluja koskevia yleisiä määräyksiä	10
Palveluajat	10
Palveluiden laskeminen.....	10
Keskeytyksien vaikutus palvelukertymään	11
Palvelu eri tehtävissä	12
Varusmieslääkärinä toimiminen/siviilipalvelu	12
Tutkijana toimiminen	12
Ammatinharjoittajana toimiminen työterveyshuollon erikoislääkärikoulutuksessa.....	13
Palvelu ulkomailla	13
Suoritusten vanheneminen.....	13
Aiemmin hankitun osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen (AHOT)	14
EU:n ammattipätevyysdirektiivin vaikutus aiempien opintojen hyväksymiseen.....	14
4.3 Kriteerit yliopistosairaalan ulkopuolisten koulutuspaikkojen hyväksymiselle.....	14
Koulutussopimus.....	15
Henkilökohtainen koulutussopimus.....	15
Ulkopuolisten koulutuspaikkojen määrä	15
Työterveyshuollon erikoislääkärikoulutus	16
Yleislääketieteen erikoislääkärikoulutus.....	16
4.4 Arviointi ja erikoistuvan lääkärin ohjaus	16

Henkilökohtainen koulutussuunnitelma ja lokikirja.....	16
Henkilökohtainen ohjaaja/tutor	16
Erikoislääkärikoulutuksen arviointi	17
4.5 Teoreettinen kurssimuotoinen koulutus	17
Tavoitteet	17
Laajuus	17
Koulutuksen kriteerit ja mitoitus	17
Ulkomainen koulutus	18
Arviointi ja laadunvarmistus	18
Kurssien anominen, hyväksyminen ja vaadittava informaatio	18
Koulutuspaikan tuki koulutukseen.....	18
4.6 Moniammatilliset johtamisopinnot osana erikoislääkärikoulutusta	19
4.7 Valtakunnallinen erikoislääkärikuulustelu	19
Tavoitteet	19
Kuulustelijat	19
Kuulusteluvaatimukset.....	20
Kuulusteluajankohdat ja -paikat	20
Kuulusteluun ilmoittautuminen	20
Kuulustelun suorittaminen.....	20
Kuulustelujen arvostelu	21
Kuulustelujen tuloksista ilmoittaminen	21
Kuulustelun vanheneminen	21
Oikaisumenettely	21
Suullinen kuulustelu	21
5. VOIMASSA OLEVA LAINSÄÄDÄNTÖ.....	22
6. OPINTOSUORITUSTEN HYVÄKSYMINEN JA TODISTUKSEN HAKEMINEN SUORITETUSTA KOULUTUKSESTA.....	22
7. LAILLISTAMINEN ERIKOISLÄÄKÄRIKOULUTUKSEN JÄLKEEN	23

ERIKOISLÄÄKÄRIKOULUTUKSEN YLEISET MÄÄRÄYKSET

Erikoislääkärikoulutusta koskevat yleiset määräykset ovat tiedekuntaneuvoston hyväksymät määräykset koulutuksen suorittamisesta, ja ne koskevat kaikkia erikoisaloja ja kaikkia erikoistuvia riippumatta opinto-oikeuden myöntämisaikakohdasta. Yleisten määräysten lisäksi erikoistuva suorittaa koulutuksensa oman erikoisalansa opetussuunnitelman mukaisesti.

Yleiset määräykset ja erikoisalakohdaiset opetussuunnitelmat ovat sitovat, ja niitä noudattavat kaikki erikoistumiskoulutuksen parissa toimivat henkilöt (mm. erikoistuvat, opetushenkilökunta, vastuuhenkilöt ja hallintohenkilökunta).

1. HALLINTO JA PÄÄTÖKSENTEKO

Erikoislääkärikoulutuksen parissa työskentelee monia toimijoita. Varsinainen päätäntävalta erikoislääkärikoulutuksesta on sosiaali- ja terveystieteiden ministeriöllä (STM) ja lääketieteellistä koulutusta antavilla yliopistojen tiedekunnilla. Muut viranomaiset ja toimielimet ovat neuvoa-antavia tai niiden tehtävänä on koulutuksen kehittäminen ja koordinointi. Seuraavassa on kerrottu eri toimijoiden sekä erikoistuvan lääkärin, koulutuksen vastuuhenkilön, kouluttajien ja ohjaajien tehtävistä.

Erikoistuvan lääkärin edellytetään tutustuvan yleisiin määräyksiin, opinto-oppaassa selvitettyihin oman erikoisalansa vaatimuksiin ja osallistuvan henkilökohtaisen koulutussuunnitelman laatimiseen sekä lokikirjan pitämiseen saamastaan koulutuksesta. Lisäksi hänen tulee osallistua oman oppimisensa arviointiin ja koulutuksen kehittämiseen.

Koulutusohjelman vastuuhenkilö toimii oman koulutusohjelmansa osalta asiantuntijana ja vastaa koulutusohjelman toteuttamisesta sekä nimeää tarvittaessa vastuukouluttajat. Vastuuhenkilön tulee hyväksyä erikoistuvan lääkärin henkilökohtaiset opintosuunnitelmat (HOPS) sekä seurata ja arvioida koulutuksen ja oppimisen edistymistä. Vastuuhenkilö hyväksyy erikoistuvien lääkärin opintosuoritukset osaksi koulutusta. Lisäksi vastuuhenkilö kehittää arviointia ja seuraa sen toteutumista. Yliopistosairaalan ulkopuoliset koulutuspaikkasopimukset vastuuhenkilö tekee yhteistyössä tiedekunnan opintohallinnon kanssa.

Kouluttaja on koulutusohjelman vastuuhenkilön nimeämä. Hän vastaa osaltaan koulutuksen toteutumisesta ja osallistuu arviointiin. Hän vastaa osaltaan koulutuspaikan koulutusedellytyksistä ja osallistuu arviointiin erikoisalan käytäntöjen mukaisesti.

Henkilökohtainen ohjaaja (tutor) on erikoistuvan lääkärin tukihenkilö ja ohjaa erikoistuvaa lääkärää tämän työtehtävissä ja huolehtii laaditun koulutussuunnitelman tarkoituksenmukaisuudesta sekä teoriakoulutuksen että käytännön koulutuksen osalta. Ohjaaja osallistuu myös arviointeihin.

Ammatillisen jatkokoulutustoimikunnan tehtävänä on vastata ammatillisen jatkokoulutuksen kehittämisestä ja koordinoinnista Tampereen yliopiston vastuualueella. Toimikunta käsittelee erikoislääkärikoulutukseen liittyviä asioita, ohjaa koulutuksen käytännön toteutumista ja vastaa yleislääketieteen erityiskoulutuksesta ja erikoislääkärin lisäkoulutusohjelmista.

Alueelliset neuvottelukunnat toimivat yliopistojen yhteydessä alueellisina yhteistyöeliminä erikoislääkäri- ja erikoishammaslääkärikoulutuksen määrällisessä ja laadullisessa kehittämisessä. Lisäksi alueelliset neuvottelukunnat tekevät selvitykset koulutuspaikkojen saatavuudesta sekä antavat lausunnot yliopistolle koskien poikkeuspäätöstä yliopistosairaalan ulkopuolella suoritettavan

koulutusajan vaatimuksesta. Neuvottelukunnissa ovat edustettuina yliopisto sekä sen vastuualueen yliopistollinen keskussairaala, sairaanhoitopiirit, perusterveydenhuolto, suun terveydenhuolto, aluehallintovirasto ja opiskelijat.

Tiedekunnan toimivaltaan kuuluu päättää siitä, mitkä virat, toimet tai tehtävät ovat erikoislääkärikoulutukseen soveltuvia koulutusvirkoja. Koulutusyksiköt hyväksyvät koulutussopimukset yliopistosairaalan ulkopuolisten koulutuspaikkojen kanssa. Koulutusyksiköt hyväksyvät erikoistumaan hakeutuvat koulutusohjelmiin, hyväksyvät koulutussuunnitelmat, nimeävät vastuuhenkilöt, kouluttajat ja kuulustelijat, käsittelevät palvelua ym. opintoja koskevia asioita sekä antavat todistukset suoritetusta koulutuksesta. Koulutusyksiköt valvovat erikoislääkärikoulutusta vastuualueensa sairaaloissa, terveyskeskuksissa ja muissa yksiköissä.

Tiedekuntien tulee toimia keskenään yhteistyössä perustaessaan koulutusohjelmia, vahvistaessaan koulutusvaatimuksia ja järjestäessään niihin kuuluvaa koulutusta. Koulutusyksikkö myös päättää yleislääketieteen erityiskoulutukseen (YEK) liittyvistä asioista.

Yliopistollisissa sairaaloissa ja muissa koulutuspaikoissa, joiden kanssa on tehty koulutussopimukset, suoritetaan erikoistuvien valinnat koulutusvirkoihin. Erikoistuvan lääkärin-valinnasta koulutusvirkaan neuvotellaan koulutusohjelman vastuuhenkilön kanssa.

Sosiaali- ja terveysministeriö (STM) on ylin ohjaava viranomainen erikoistumiskoulutuksessa. STM antaa asetuksen erikoislääkäri- ja erikoishammaslääkärikoulutuksesta sekä yleislääketieteen erityiskoulutuksesta. Asetuksessa säädetään koulutusohjelmista, niiden pituuksista, koulutukseen ottamisesta ja suorittamisesta ja siitä, missä yliopistoissa erikoistumiskoulutuksen voi suorittaa.

Sosiaali- ja terveysministeriön alainen sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto (Valvira) myöntää lääketieteen lisensiaatin tutkinnon jälkeen hakemuksesta oikeuden harjoittaa lääkärin ammattia laillistettuna ammattihenkilönä. Myös erikoislääkärikoulutuksen suorittaneet hakevat Valviralta erikoislääkärin ammatinharjoittamisoikeutta. Valvira rekisteröi erikoislääkärikoulutuksen ja myöntää todistuksen erikoislääkärin oikeudesta.

Terveydenhuollon ammattihenkilöiden neuvottelukunnan tehtävänä on antaa lausuntoja ja tehdä aloitteita terveydenhuollon ammattihenkilöiden koulutuksesta, ammattitoiminnasta ja viranomaisten välisestä yhteistyöstä (laki terveydenhuollon ammattihenkilöistä 559/1994 ja 1030/2000). Neuvottelukunnan jäsenet edustavat terveydenhuolto- ja opetusviranomaisia, lääketieteellistä opetusta antavia tiedekuntia sekä muita korkeakouluja ja oppilaitoksia, jotka vastaavat terveydenhuollon ammattihenkilöiden koulutuksesta.

Valtakunnallinen erikoislääkäri- ja erikoishammaslääkäri- sekä yleislääketieteen erityiskoulutuksen koordinaatiojaosto Sosiaali- ja terveysministeriö asettaa kolmeksi vuodeksi kerrallaan terveydenhuollon ammattihenkilöiden neuvottelukunnan yhteydessä itsenäisesti toimivan koordinaatiojaoston, jonka tehtävänä on arvioida kansallisia erikoislääkäri- ja erikoishammaslääkärikoulutuksen sekä yleislääketieteen erityiskoulutuksen tarpeita, sekä tehdä aloitteita koulutuksen kehittämiseksi. Jaoston kokoonpanosta ja tehtävistä säädetään valtioneuvoston asetuksella (54/2015 19 a § ja 19 b §).

2. OPINTO-OIKEUDEN MYÖNTÄMINEN

Erikoislääkärikoulutusta suorittamaan voidaan ottaa henkilö, joka on saanut Suomessa oikeuden tai luvan harjoittaa lääkärin ammattia laillistettuna ammattihenkilönä (56/2015). Nämä oikeudet ja luvat myöntää Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto (Valvira) lakien terveydenhuollon ammattihenkilöistä (559/94 ja 1030/2000) nojalla. Opinto-oikeutta ei voida myöntää rajoitetun luvan perusteella, eli jos laillistus on määräaikainen ja/tai johonkin tiettyyn sairaalaan/terveyskeskukseen sidottu.

Opinto-oikeutta haetaan yliopistolta, jonka vastuualueella erikoislääkärikoulutus on tarkoitus suorittaa. Opinto-oikeus myönnetään vain yhteen koulutusohjelmaan kerrallaan.

Terveydenhuollon ammattihenkilölain muutoksessa (1200/2007, 18a§) säädetään, että terveydenhuollon ammattihenkilöllä tulee olla hänen hoitamiensa tehtävien edellyttämä riittävä kielitaito.

Opiskelijan tulee itse huolehtia siitä, että hänellä on riittävä, lain mukainen kielitaito opintojen suorittamiseksi terveyspalvelujärjestelmässä. Tiedekunnan suosittelema taso on vähintään tyydyttävä suomen tai ruotsin kielen taito. Hyväksytyjä yleisiä kielitutkintoja koordinoi Opetushallitus. Valtionhallinnon kielitutkinnosta vaaditaan vähintään tyydyttävä taitotaso kaikilta osa-alueilta ja yleisestä kielitutkinnosta vähintään keskitason tutkinto (tasot 3–4) kaikilta osa-alueilta.

Opinto-oikeus ei takaa välitöntä pääsyä erikoistumisvirkoihin. Erikoistumisvirkoihin pääsy ja niissä toimiminen edellyttää henkilön soveltuvuutta kyseiselle erikoisalalle. Valinta erikoistumisvirkoihin tapahtuu terveyspalvelujärjestelmässä yhteistyössä vastuuhenkilön kanssa.

Erikoistuva suorittaa koulutuksensa pääsääntöisesti niiden vaatimusten mukaan, jotka ovat voimassa opiskeluoikeuden myöntämisaikana. Opiskelupaikan vastaanottamalla erikoistuva sitoutuu noudattamaan koulutuksesta annettuja ohjeita ja määräyksiä sekä noudattamaan opinto-oppaan vaatimuksia.

Lukuvuosittainen ilmoittautuminen ei koske ammatillista jatkokoulutusta Tampereen yliopistossa suorittavia. Yliopiston päätöksellä muut kuin tutkinto-opiskelijat ilmoittautuvat uuden opiskeluoikeuden saatuaan ja heidät kirjataan opiskelijoiksi koko opiskeluoikeutensa voimassaoloajaksi. Menettely koskee kaikkia erillisiä opintoja suorittavia, mukaan lukien alumniopiskelijat, vierailevat opiskelijat, erillisiä opettajan pedagogisia opintoja suorittavat, erikoistumiskoulutuksiin valitut (erikoislääkäri- ja erikoishammaslääkärikoulutus, yleislääketieteen erityiskoulutus ja erikoislääkärien lisäkoulutusohjelmat) sekä avoimia yliopisto-opintoja suorittavat.

KOULUTUSOHJELMAN JA TIEDEKUNNAN VAIHTAMINEN

Koulutusohjelman vaihtaminen tapahtuu siten, että opiskelija hakee opinto-oikeutta uudelle alalle ja luopuu aikaisemmasta. Vaihtaessaan tiedekuntaa erikoistuvan lääkärin on sekä ilmoitettava luopuvansa opinto-oikeudesta vanhassa koulutusyksikössä, että haettava opinto-oikeutta uudesta tiedekunnasta.

3. KOULUTUKSEN TAVOITTEET JA RAKENNE

Erikoislääkärikoulutuksen tavoitteena on perehdyttää lääkäri erikoisalansa tieteelliseen tietoon ja tiedonhankintaan sekä antaa hänelle valmiudet alansa erikoislääkärin tehtäviin, ammattitaidon ylläpitämiseen ja erikoisalansa kehittämiseen sekä toimimiseen erikoislääkärinä sosiaali- ja

terveydenhuollon palvelujärjestelmässä. Koulutuksen tulee antaa erikoislääkärille valmiudet hallita vaativia diagnostisia menetelmiä sekä suunnitella ja toteuttaa erikoisalansa vaativa sairauksien ennaltaehkäisy ja hoito yksilö- ja väestötasolla. Koulutuksen tavoitteena on lisäksi, että lääkäri perehtyy terveydenhuollon suunnitteluun, hallintoon, johtamiseen ja moniammatilliseen yhteistyöhön.

Erikoislääkärikoulutuksen voi aloittaa heti lääketieteen lisensiaatin tutkinnon ja laillistamisen jälkeen.

Erikoislääkärikoulutuksen rakenne

Vähintään puolet palvelusta tulee suorittaa yliopistosairaalan ulkopuolella, lukuun ottamatta asetuksessa mainittuja 10:ä erikoisalaa.

Erikoislääkärikoulutus jakaantuu seuraaviin kokonaisuuksiin:

- 1. Käytännön palvelu ja toimipaikkakoulutus:** Koulutuksen pituus on 5 tai 6 vuotta alasta riippuen. Käytännön palvelu sisältää terveyskeskuspalvelun, runkokoulutuksen tai täydentävään koulutuksen sekä varsinaisen erikoisalan koulutuksen. Erikoislääkärikoulutuksessa tulee vähintään puolet suorittaa yliopistosairaalan ulkopuolisissa koulutuspaikoissa erikoislääkäriasetuksessa mainittuja erikoisaloja lukuun ottamatta (asetus 56/2015, 6 §). Poikkeuksen hakemisesta em. sääntöön säädetään asetuksessa 56/2015. Tampereen yliopiston vastuualueelle myönnettyistä poikkeuspäätöksistä löytyy tietoa lääketieteen yksikön nettisivulta.
- 2. Koulutuksen arviointi:** Erikoistuvan lääkärin tulee osallistua oman oppimisen ja koulutuksen kehittämiseen ja arviointiin.
- 3. Teoreettinen kurssimuotoinen koulutus**
- 4. Moniammatilliset johtamisopinnot**
- 5. Valtakunnallinen erikoisalakohtainen kuulustelu**

Erikoislääkärikoulutuksen tulee olla suunniteltua ja ohjattua. Erikoistuva lääkäri osallistuu normaaliin kliiniseen työhön ja hankkii näin erikoisalansa käytännön taidot.

4. ERIKOISLÄÄKÄRIKOULUTUKSEN SUORITTAMINEN

4.1 Käytännön palvelu ja toimipaikkakoulutus

TERVEYSKESKUKSESSA SUORITETTAVA PALVELU

Kaikkien erikoisalojen koulutukseen tulee sisältyä terveyskeskuksessa suoritettua palvelua vähintään yhdeksän (9) kuukautta. Terveyskeskusjakson aikana erikoistuvan lääkärin tulee tutustua monipuolisesti terveyskeskuksen useaan toiminta-alueeseen ohjaajan ohjauksessa.

Terveyskeskuspalvelun sisältö tulee selvittää terveyskeskuksen koulutusvastaavan antamassa koulutustodistuksessa (ns. monipuolisuustodistus). Siinä tulee myös esittää koulutusjakson pituus ja viikkotuntimäärä. Palvelun koordinoi ja hyväksyy yleislääketieteen oppiala.

Terveyskeskuspalvelun hyväksyminen edellyttää opinto-oikeutta joko erikoislääkärikoulutukseen tai yleislääketieteen erityiskoulutukseen. Yleislääketieteen erityiskoulutuksen vastuuhenkilö päättää ennen opinto-oikeuden myöntämistä suoritettua palvelun hyväksymisestä tapauskohtaisesti.

Terveyskeskusjakso suoritetaan lääketieteellisten tiedekuntien/yksiköiden yleislääketieteen oppialan hyväksymissä terveyskeskuksissa, jotka täyttävät koulutussopimuksissa määritellyt laatuksiteerit. Kunkin tiedekunnan yleislääketieteen oppiala solmii koulutussopimukset omalla vastuualueellaan.

Hyväksytyssä koulutuspaikassa tulee täytyä ainakin seuraavat kriteerit:

- Terveyskeskuksessa on nimetty koulutusvastaava ja koulutettavilla on käytössään lokikirja
- Terveyskeskuksen koulutusvastaava nimittää jokaiselle koulutusta suorittavalle lääkärille henkilökohtaisen ohjaajan, jonka tulee olla päätoimisessa (vähintään 50 %) palvelussuhteessa kuntaan tai kuntayhtymään.
- Ohjaukselle on työjärjestyksessä varattu riittävästi aikaa
- Terveyskeskuksessa on varmistettu riittävä osaaminen kunnan vastuulla olevan kansanterveystyön sekä kunnan perusterveydenhuollon, erikoissairaanhoidon ja sosiaalihuollon yhteistyöstä
- Terveyskeskuksessa työskentely sisältää keskeiset perusterveydenhuollon tehtävät
- Terveyskeskuksessa on järjestettävä toimipaikkakoulutusta vähintään 100 tuntia vuodessa, josta osa tulee olla moniammatillista ja koulutettavilla tulee olla oikeus osallistua tähän koulutukseen.
- Koulutettavalla tulee olla mahdollisuus osallistua vähintään päivä kuukaudessa toimipaikan ulkopuoliseen koulutukseen.

Yllä olevat kriteerit koskevat erikoistuvia lääkäreitä, jotka saavat tiedekunnalta/yksiköltä opinto-oikeuden 1.8.2011 lähtien ja jotka myös suorittavat terveyskeskuspalvelua 1.8.2011 lähtien. Aiemmin suoritettua palvelua hyväksytään aiemmin voimassa olleiden vaatimusten mukaisesti.

Yleislääketieteen erityiskoulutuksen vastuuhenkilö hyväksyy 1.8.2011 jälkeen opinto-oikeuden saaneiden opiskelijoiden terveyskeskuspalvelun sekä terveyskeskuspalvelut, jotka on tehty 1.8.2011 jälkeen. Erikoisalan vastuuhenkilö hyväksyy terveyskeskuspalvelun niiden opiskelijoiden kohdalla,

jotka ovat saaneet opinto-oikeuden ennen 1.8.2011 ja terveystieteiden palvelu on suoritettu kokonaisuudessaan tai osittain ennen 1.8.2011.

Valtakunnallinen luettelo yliopistojen hyväksymistä koulutusterveyskeskuksista löytyy tiedekunnan nettisivuilta.

ULKOMAILLA SUORITETTU PERUSTERVEYDENHUOLLON PALVELU

Pakollisesta 9 kuukauden terveystieteiden palvelusta 6 kk tulee suorittaa Suomessa yliopiston määräysten mukaisesti. Loput 3 kuukautta terveystieteiden palvelusta yleislääketieteen professori voi harkintansa mukaan hyväksyä joko ulkomailla tehtyä perusterveydenhuollon palvelua tai edellyttää työskentelyä suomalaisessa terveystieteiden keskuksessa.

YLIPISTOSAIRAALAN ULKOPUOLINEN KOULUTUS JA RUNKOKOULUTUS

Joidenkin sisällöltään läheisten erikoisalojen koulutukseen sisältyy ns. runkokoulutus. Yhteinen runko-osa suoritetaan pääsääntöisesti yliopistosairaalan ulkopuolisissa koulutuspaikoissa. Tarkoituksena on varmistaa koulutuksen riittävä laaja-alaisuus ja tarkoituksenmukaisuus terveystieteiden järjestelmän kannalta sekä taata mm. päivystystoiminnassa tarvittavat valmiudet. Runkokoulutusjaksolle voidaan nimetä oma vastuuhenkilö. Yliopistosairaalan ulkopuolisessa koulutuspaikassa työtä ohjaavat koulutusyksikön hyväksymä kouluttaja, henkilökohtainen ohjaaja ja muut erikoislääkärit. Hyväksytyt koulutuspaikat löytyvät tiedekunnan nettisivuilta.

Runkokoulutus tulee pääsääntöisesti suorittaa ennen eriytyvän koulutuksen aloittamista. Runkokoulutuksen jälkeen siirrytään sen alan eriytyvään koulutukseen, millä alalla erikoislääkärikoulutus suoritetaan. Runkokoulutuksen päättyessä tarkistetaan henkilökohtainen koulutussuunnitelma ja varmistetaan, että runkokoulutuksen tavoitteet on saavutettu.

YLIPISTOLLINEN KESKUSSAIRAALAPALVELU JA ERIYTYVÄ/ERIKOISALAN KOULUTUS

Eriytyvän/erikoisalan koulutuksen aikana erikoistuva lääkäri perehtyy oman erikoisalansa tietoon ja erikoislääkäriin tehtäviin. Eriytyvä/erikoisalan palvelu suoritetaan pääosin yliopistollisessa sairaalassa, mutta alakohtaisesti osia voidaan suorittaa muissakin koulutussairaaloissa, joiden kanssa on tehty koulutussopimus.

Koulutuksesta vähintään puolet tulee suorittaa yliopistosairaalan ulkopuolella asetuksessa mainittuja erikoisaloja lukuun ottamatta. Koulutusyksiköt voivat myöntää erikoisalakohtaisen poikkeuksen yliopistosairaalan ulkopuolella suoritettavan koulutusajan vaatimuksesta, mikäli keskussairaalat tai muut sairaalat eivät voi osoittaa koulutuspaikka kohtuullisen ajan kuluessa.

Yliopistosairaalassa työtä ohjaavat koulutuksen vastuuhenkilö, muut kouluttajat, henkilökohtainen ohjaaja, yliopiston opetushenkilökunta ja sairaalan palveluksessa olevat erikoislääkärit.

TOIMIPAIKKAKOULUTUS

Käytännön työtä täydentävät säännölliset ohjatut toimipaikkakoulutustilaisuudet, joiden tarkoituksena on syventää tietämystä erikoisalasta. Toimipaikkakoulutusta järjestetään koulutuspaikassa työaikana 2-5 tuntia viikossa. Koulutustilaisuudet voivat olla seminaareja, demonstraatioita tai tilaisuuksia, joissa käydään järjestelmällisesti läpi oman erikoisalan ja terveydenhuollon kokonaisuuden keskeisiä kysymyksiä.

4.2 Koulutusta ja palveluja koskevia yleisiä määräyksiä

Palveluita koskevat erikoisalakohdaiset koulutusvaatimukset on selvitetty opetussuunnitelmassa.

Erikoislääkärikoulutukseen voidaan hyväksyä palveluita ja muita suorituksia (kuten teoreettinen koulutus), jotka ovat suoritettu lääketieteen lisensiaatin tutkinnon ja sitä seuranneen laillistuksen jälkeen. Laillistuksen tulee olla voimassa koko erikoistumisen ajan. Mikäli laillistuksessa on katkoksia, ei niiltä ajoilta voida hyväksyä palvelua eikä muita suorituksia koulutukseen. Mikäli laillistus on sidottu johonkin tiettyyn sairaalaan/terveyskeskukseen, ei myöskään siltä ajalta voida hyväksyä palveluita/suorituksia.

Ulkomailla lääkärin tutkinnon suorittaneella erikoistujalla tulee olla voimassa oleva lupa toimia lääkärinä Suomessa. Laillistuksen tulee olla voimassa koko ajan, eikä se saa olla sidottu johonkin tiettyyn sairaalaan/terveyskeskukseen.

Ennen opinto-oikeuden myöntämistä suoritettu palvelu voidaan hyväksyä osaksi koulutusta, mikäli se vastaa erikoisalan koulutusvaatimuksia ja voimassa olevia yleisiä määräyksiä. Päätöksen aikaisempien palveluiden hyväksi lukemisesta tekee koulutusohjelman vastuuhenkilö palveluiden sisällön perusteella. Terveyskeskuspalvelun hyväksymisestä päättää yleislääketieteen vastuuhenkilö.

Opiskelija suorittaa koulutuksensa niiden opinto-oppaan erikoisalakohdaisien vaatimusten mukaisesti, jotka ovat olleet voimassa opinto-oikeuden myöntämishetkellä. Yleisiä määräyksiä päivitetään kahden vuoden välein, ja niiden vaatimukset koskevat kaikkia opiskelijoita riippumatta opinto-oikeuden myöntämisaikakohdasta. Erikoistuva lääkäri on itse vastuussa opetussuunnitelman seuraamisesta, opintojensa suunnittelusta ja niiden etenemisestä.

PALVELUAJAT

Erikoislääkärikoulutus (sekä terveyskeskuspalvelu että erikoisalan palvelut) suoritetaan ensisijaisesti kokopäivätyössä. Mikäli palvelulle asetetut tavoitteet saavutetaan, se on mahdollista suorittaa myös osittain osapäiväisenä. Osa-aikaisen palvelun on kuitenkin oltava vähintään 50 % kokopäiväisestä palvelusta. Tällöin koulutusaika vastaavasti pitenee.

Useampaa alle 50 %:n työajalla samalla ajanjaksolla eri työnantajan palveluksessa tehtyä palvelujaksoa ei voi yhdistää siten, että ne muodostaisivat yhteensä 100 % palvelusuhteen. Jos esimerkiksi yksi palvelujakso on samalla ajanjaksolla 60 % kokopäiväisestä palvelusta ja toinen 40 % kokopäiväisestä palvelusta, ainoastaan ensimmäinen (eli 50 % kokopäiväisestä palvelusta ylittävä) palvelu hyväksytään. Mikäli palvelujaksot ovat molemmat 50 % ja 50 %, voidaan molemmat palvelujaksot hyväksyä.

Osa-aikaisesta palvelusta tulee sopia etukäteen koulutusohjelman vastuuhenkilön kanssa, mikäli yli puolet koulutuksesta suoritetaan osa-aikaisena.

Lyhin erikoiskoulutukseksi hyväksyttävä yksittäinen palvelujakso on vähintään yksi kuukausi (30 päivää) yhtäjaksoista työskentelyä.

PALVELUIDEN LASKEMINEN

Palveluita voidaan laskea hyväksi koulutukseen vain siihen päivämäärään asti, mihin palvelustodistus on päivätty. Jos työsuhde on ollut esimerkiksi ajalla 1.1.2010 – 31.3.2010, mutta todistus on päivätty 15.2.2010, lasketaan palveluita koulutukseen vain ajalta 1.1.2010 – 15.2.2010 (yhteensä 1kk 15pv).

KESKEYTYKSIEN VAIKUTUS PALVELUKERTYMÄÄN

Kunakin koulutusvuonna (kalenterivuonna) sairaudesta tai muusta pätevistä syistä pidetystä virkavapaudesta, äitiys-, isyys- ja vanhempainlomasta ja opintovapaasta tentin lukua varten voidaan lukea koulutukseen yhteensä yksi kuukausi (30 päivää), mikäli virkamääräys on voimassa. Yhteen lapseen liittyvästä äitiys-, isyys- tai vanhempainlomasta voidaan lukea koulutukseen kuitenkin vain kuukausi, vaikka loma/vapaat jakautuisivat eri vuosille. Yksityisasian vuoksi otettu virkavapaus pidentää palvelua virkavapauden ajan. Tiedot palveluihin vaikuttavista keskeytyksistä on koottu myös tiedekunnan nettisivuille. Yhteenveto palveluihin vaikuttavista keskeytyksistä:

Keskeytyspäiviksi ei lasketa mm. seuraavia:

1. vuosilomapäivät
2. lomarahavapaat
3. säästövapaat (palkalliset)
4. aktiivivapaat
5. päivystysvapaat
6. täydennyskoulutus (koulutuksen edellyttämä/palkallinen)
7. ulkomainen koulutus (koulutuksen edellyttämä/palkallinen)

Jos aktiivivapaiden tai muiden yllä mainittujen vapaiden määrä on poikkeuksellisen suuri, on erikoisalan vastuuhenkilön varmistuttava siitä, että koulutuksen oppimistavoitteet saavutetaan. Tarvittaessa erikoisalan vastuuhenkilö voi määrätä lisäpalvelua, mikäli todetaan, että opiskelija ei ole saavuttanut jaksolle asetettuja oppimistavoitteita.

Kun mm. seuraavien päivien yhteenlaskettu määrä ylittää 30 pv kalenterivuodessa, vähennetään ylimenevä aika suoraan palvelusta. Alla luetelluista syistä enintään 30 pv poissaolon hyväksyntä/kalenterivuosi edellyttää palvelussuhteen voimassaoloa.

1. sairausloma (palkallinen)
2. tilapäinen hoitovapaa (palkallinen/palkaton)
3. pakottavat perhesyyt
4. äitiysloma, isyysloma, vanhempainvapaa (palkallinen/palkaton)
5. opintovapaalain mukainen opintovapaa
6. opiskelu (palkaton)
7. lukuloma kuulustelua varten
8. puolustusvoimien kertausharjoitukset
9. lomautukset/säästösyöt

Seuraavat päivät vähennetään suoraan palvelusta:

1. yksityisasia (palkaton)
2. virkavapaus/työloma (palkallinen/palkaton)
3. sairausloma/palkaton
4. hoitovapaa (palkaton)
5. vuorotteluvapaa (palkaton)
6. sopeuttamisvapaa

PALVELU ERI TEHTÄVISSÄ

Koulutuksen vastuuhenkilön hyväksymä palvelu erikoislääkärin pätevyyttä edellyttävässä virassa, toimessa tai tehtävässä hyväksytään erikoiskoulutukseksi edellyttäen, että erikoistuva lääkäri osallistuu varsinaisissa koulutusviroissa oleville tarkoitettuun koulutukseen ja että hänellä on kouluttaja.

Toimimista apulaisopettajan/kliinisen opettajan tai päätoimisen tuntiopettajan virassa hyväksytään erikoiskoulutukseen enintään kaksi vuotta edellyttäen, että siihen liittyy kyseisen alan sivuvirka yliopistollisessa keskussairaalassa tai kliinistä toimintaa.

Minkä tahansa koulutusyksikön erikoistumisviroissa suoritettu erikoistumiskoulutuksen palvelu hyväksytään kaikissa koulutusyksiköissä ao. koulutusohjelman vaatimusten mukaiseksi palveluksi, mikäli se vastaa sisällöltään erikoisalakohdainten vaatimusten lisäksi myös yleisiä määräyksiä.

Palvelujaksoista on laskelmia varten esitettävä palvelustodistukset, joista käy ilmi palvelussuhdeaika, mahdollinen osa-aikaisuus sekä kaikki keskeytykset. Mikäli keskeytyksiä ei ole, tulee siitä olla maininta toimitetussa todistuksessa.

VARUSMIESLÄÄKÄRINÄ TOIMIMINEN/SIVIILIPALVELU

Toimiminen varusmieslääkärinä tai siviilipalveluun sisältyvää työskentelyä päätoimisissa lääkärin tehtävissä yksikön hyväksymässä koulutuspaikassa hyväksytään osaksi koulutusta tapauskohtaisesti toimenkuvan perusteella. Varusmieslääkärinä toimimisella ei voi kuitenkaan korvata koulutukseen kuuluvaa pakollista 9 kk terveystodistuspalvelua.

TUTKIJANA TOIMIMINEN

Erikoisalan koulutukseen voidaan hyväksyä enintään kuusi kuukautta (6 kk) päätoimisena tutkijana toimimista, joka on erikoisalaan liittyvää ja vastuuhenkilön puoltamaa. Tutkimustyö lasketaan siihen koulutusosioon (keskussairaala/yliopistosairaala tai muu yliopistosairaalan ulkopuolella tehty tutkimus, esim. yliopisto), missä tutkimustyö on tosiasiallisesti tehty.

Lisäksi erityisistä syistä, mikäli vastuuhenkilö arvioi tutkimustyön tukevan erikoisalan koulutusta, voidaan tutkimustyötä lisäksi hyväksyä kuusi kuukautta (6 kk), mikäli koulutusohjelman kliiniset tavoitteet saavutetaan. Erikoistuvalla lääkärillä, joka on hyväksytty tutkijakouluun, voidaan hyväksyä tutkijana toimimisesta eriytyvään/erikoisalan koulutuksen vastuuhenkilön etukäteen tekemän koulutussuunnitelman mukaisesti enintään yksi vuosi (1 v). Erikoislääkärikoulutukseen tutkimustyötä voidaan siis hyväksyä korkeintaan yksi vuosi (1 v).

Tutkimustyöstä on esitettävä aina erillinen todistus, josta ilmenee tutkimuksen aihe, kuvaus työtehtävistä tutkimustyön aikana, tutkimustyöstä mahdollisesti syntyneet julkaisut, tutkimuksen vastuuhenkilö, tutkimusajanjakso ja mahdollinen osa-aikaisuus, sekä keskeytykset. Tutkimustyöstä tehdyn selvityksen tulisi olla erikoistujan ja tutkimustyötä johtaneen henkilön allekirjoittama. Todistus liitetään todistushakemuksen liitteeksi muiden palvelu- ja koulutustodistusten tavoin.

Erikoisalan vastuuhenkilö voi harkintansa mukaan hyväksyä tutkimustyötä joustavasti osaksi erikoistujan koulutusta, vaikka se ei olisi min. 18,5h/vko eikä min 50 % kokoaikaisesta palvelusta.

AMMATINHARJOITAJANA TOIMIMINEN TYÖTERVEYSHUOLLON ERIKOISLÄÄKÄRIKOULUTUKSESSA

Erikoisalan vastuuhenkilö voi hyväksyä ammatinharjoittajana toimimisen, jos koulutuksen sisältövaatimukset ja oppimistavoitteet on saavutettu, ja jos työ on suoritettu koulutusyksikön hyväksymässä koulutuspaikassa. Ammatinharjoittajana toimimisesta tulee neuvotella/sopia etukäteen vastuuhenkilön kanssa, jolloin siihen liittyvät järjestelyt ja palvelun hyväksyminen ovat molempien osapuolten tiedossa.

PALVELU ULKOMAILLA

Osa erikoislääkärin koulutukseen kuuluvasta palvelusta voidaan suorittaa ulkomailla. Erikoisalan vastuuhenkilö päättää ulkomailla tehdyn palvelun hyväksymisestä. Erikoistujan on esitettävä ulkomailla tehdystä palvelusta suomen, ruotsin tai englanninkielinen työtodistus. Todistuksesta on käytävä ilmi palvelun sisältö, ajanjakso sekä mahdolliset keskeytykset tai maininta siitä, ettei niitä ole. Ulkomaisen kliinisen palvelun hyväksymisen edellytyksenä ovat lääkärin oikeudet kyseisissä maassa.

Erikoislääkärikoulutukseen on mahdollista lukea hyväksi palvelua, joka on tehty ulkomailla ennen erikoistumisen aloittamista. Palvelun hyväksymisen edellytyksenä on lääkärin oikeudet kyseisessä maassa. Koulutusohjelman vastuuhenkilö tekee päätöksen ulkomaisen palvelun hyväksymisestä koulutukseen. Erikoistuvan on toimitettava ulkomaisen kouluttajan lausunto palvelun sisällöstä.

SUORITUSTEN VANHENEMINEN

Pakollinen ja kaikille erikoisaloille yhteinen 9 kuukauden terveyskeskuspalvelu sekä lähijohtajapätevyys antava koulutus eivät vanhene. Mikäli koulutukseen kuuluu enemmän kuin 9 kuukautta terveyskeskuspalvelua, vanhenee se 10 vuodessa. Muuhun koulutukseen kuuluvat palvelut sekä teoreettisen kurssimuotoisen koulutuksen kurssit vanhenevat kymmenessä (10) vuodessa. Valtakunnallinen kuulustelu vanhenee neljässä (4) vuodessa. Vanhenemissäännöt koskettavat myös toista tai kolmatta erikoislääkärikoulutusta suorittavia: aiempi erikoislääkärintutkinto/koulutus ei oikeuta automaattiseen palveluiden hyväksymiseen, jos ne ovat yli 10 vuotta vanhoja todistusta haettaessa. Vaikka erikoistujalle olisi tehty välipäätös, suoritukset eivät saa olla todistusta haettaessa vanhentuneita (välipäätös ei estä palveluita vanhenemasta).

Erityisestä syystä erikoistuva lääkäri saa pidennystä suoritustensa voimassaoloon (esim. äitiys-, isyys- ja vanhempainloma, varusmiespalvelu). Hoitovapaan osalta palvelujen vanhenemisessa voidaan pidennyksenä huomioida äitiys- ja vanhempainrahaan oikeuttava aika (noin yksi vuosi). Muut poissaolot (kuten tutkimustyö) pidentävät palveluiden ja muiden suoritteiden voimassaoloa vastuuhenkilön harkinnan mukaan. Vanhentuneiden palvelujen hyväksymiseksi erikoistujan on esitettävä kirjallinen perustelu. Vanhentuneiden suoritusten hyväksymisestä päättää erikoisalan vastuuhenkilö.

Useamman erikoislääkärikoulutuksen suorittaneiden osalta vastuuhenkilö voi joustavasti päättää runkokoulutuksen vanhenemisesta: niiden erikoistujien osalta, joilla on esim. yleissisätautien koulutus suoritettuna, runkokoulutus voidaan hyväksyä uuteen sisätautien alan koulutukseen (esim. kardiologia) vaikka se olisi yli 10 vuotta vanha.

AIEMMIN HANKITUN OSAAMISEN TUNNISTAMINEN JA TUNNUSTAMINEN (AHOT)

Aiemmin hankitun osaamisen tunnustamisessa ja tunnistamisessa (AHOT) noudatetaan valtakunnallista käytäntöä ja koulutusyksikön ohjeita.

Aiemman erikoislääkärikoulutuksen aikana tai muuten hankittu osaaminen voidaan hyväksyä, mikäli opiskelija osoittaa saavuttaneensa opintojaksolle asetetut oppimistavoitteet. Aiemmin Suomessa tai muussa maassa suoritettu erikoislääkärikoulutus ei oikeuta automaattiseen hyväksi lukemiseen. Tarvittaessa osaamisen varmistamiseksi opiskelijalle voidaan määrätä kuulustelu, haastattelu, lisäpalvelua tai muuta vastaavaa erikoisalan vastuuhenkilön harkintansa mukaan tarpeelliseksi katsomaa osaamisen arviointia.

Opiskelijan vastuulla on tehdä esitys hänen aiemmin hankkimansa osaamisen tunnustamisesta.

EU:N AMMATTIPÄTEVYYS-DIREKTIIVIN VAIKUTUS AIEMPIEN OPINTOJEN HYVÄKSYMISEEN

EU:n ammattipätevyyden tunnustamisesta annettu direktiiviä 2005/36/EY on muutettu vuoden 2014 alussa niin, että opiskelija voi direktiivin mukaan saada aikaisemmasta vastaavan tasoisesta erikoislääkärikoulutuksesta hyväksi luettua enintään puolet uuden erikoislääkärikoulutuksen koulutusajasta.

Direktiivin siirtymäaika päättyi 18.1.2016. Lääketieteen ja biotieteiden tiedekunta voi antaa lainsäädännöstä johtuvia tarkennuksia aiempien opintojen hyväksi lukemiseen.

Samaa palvelua on mahdollista hyväksyttää useampaan erikoislääkärikoulutukseen, jos se on ko. alan tutkinnon vaatimuksien mukaista. Hyväksilukeminen perustuu direktiiviin, aikaisemmin hankitun osaamisen hyväksiluvun perusteisiin ja henkilökohtaiseen koulutussuunnitelmaan. Suoritusten vanhenemista koskevat määräykset ovat voimassa myös tällaisissa tapauksissa. Aiempi erikoislääkäritutkinto/koulutus ei oikeuta aiempien suoritusten automaattiseen hyväksymiseen, vaikka ne vastaisivatkin vaatimuksia, vaan ne täytyy hyväksyttää uudelleen uuteen koulutukseen.

4.3 Kriteerit yliopistosairaalan ulkopuolisten koulutuspaikkojen hyväksymiselle

Lääketieteellistä opetusta antavat tiedekunnat valvovat erikoislääkärikoulutusta. Yksikkö voi hyväksyä kriteerit täyttäviä yliopiston ulkopuolisia terveydenhuollon yksiköitä koulutuspaikoiksi, jotta voidaan taata riittävien valmiuksien saaminen erikoislääkärikoulutuksen aikana.

Yliopistosairaaloiden erityisvaltionosuus (EVO) sekä valtion korvaus terveydenhuollon yksiköille lääkäreiden koulutuksesta aiheutuviin kustannuksiin vaikuttavat myös ulkopuolisen koulutuksen mahdollisuuksiin. Muutokset sairaaloiden välisessä työnjaossa ovat olennaisesti muuttaneet yliopistosairaaloiden mahdollisuuksia tarjota sopivaa ja riittävää määrää potilaita erikoislääkärikoulutuksen tarpeisiin.

Kriteerejä, jotka huomioidaan myönnettäessä koulutusoikeuksia ja koulutusaikaa:

Kouluttajan:

- tulee olla alan erikoislääkäri
- tulisi olla ensisijaisesti alan dosentti
- kouluttajalla tulisi olla pedagogista koulutusta.

Koulutuspaikan resurssit:

- tautikirjon tulee olla riittävän monipuolinen ja yliopistosairaalan opetusta täydentävä

- yksikön tulee päivystää niillä aloilla, joilla päivystys on olennaista, takapäivystyksen tulee olla kunnossa
- yksikössä tulee olla sopiva alan kirjasto, jossa on erikoisalan tenttivaatimuksissa vaadittavat kirjat ja lehdet sekä elektroniset tiedonsaantijärjestelmät
- toimipaikkakoulutus (mm. säännöllinen meeting-toiminta), edellytetään 2–5 tuntia viikossa, lukukausien aikana toimipaikkakoulutuksen lisäksi tulee järjestää muuta, erikoistuvien lääkäreiden tarpeista lähtevää koulutusta, joka määritellään koulutus sopimuksessa. Erikoistuvien lääkäreiden tulee myös voida osallistua (evo-raham tai aluehallintovirastojen kautta työntäjille maksettavan tuen turvin) toimipaikan ulkopuoliseen koulutukseen.

KOULUTUSSOPIMUS

Koulutus oikeuksia hakevan yksikön tulee ottaa yhteyttä ko. koulutusohjelman vastuuhenkilöön (tähän tehtävään nimetty professori tai dosentti) ja sopia koulutus sopimuksesta ja sen sisällöstä. Koulutus sopimuksesta tulee käydä ilmi hyväksyttävä koulutusaika, virkamäärä sekä mitkä valmiudet koulutettavan tulee saavuttaa palvelun aikana. Erikoistuvalla lääkärillä tulee nimetä henkilökohtainen ohjaaja. Erikoistuvan edistymisen arviointiin tulee käyttää muodollista seurantajärjestelmää (lokikirja ja säännöllinen arviointi). Jos koulutuspaikan toiminnassa tapahtuu oleellisia muutoksia, harkitaan koulutus oikeuksia uudelleen.

Ulkopuolisen koulutuspaikan hyväksymisestä päättää kyseisen erikoisalan vastuuhenkilö. Hyväksytyt koulutuspaikan tulee osallistua yliopiston järjestämään evaluaatioon (kustannukset evo-rahoista tai valtion maksamista erikoislääkärikoulutuksen korvauksista).

Koulutuspaikkasopimukset tehdään toistaiseksi voimassa oleviksi. Sopimus voidaan peruuttaa, mikäli koulutuspaikan tilanteessa tarjota koulutusta tapahtuu oleellisia muutoksia. Koulutuspaikkasopimukset uusitaan määräajoin.

Mikäli koulutusohjelmalle ja erikoistujalle asetetut oppimistavoitteet on mahdollista saavuttaa koulutuspaikassa, voi koulutusohjelman vastuuhenkilö harkintansa mukaan hyväksyä palvelua enemmän kuin koulutus sopimuksessa määritetyn ajan.

HENKILÖKOHTAINEN KOULUTUSSOPIMUS

Silloin kun ei ole tarkoituksenmukaista tehdä pysyvää koulutuspaikkasopimusta, voidaan tarpeen mukaan tehdä erikoistuvaa lääkäriä koskeva henkilökohtainen koulutus sopimus. Sopimus tarkoittaa, että koulutusohjelman vastuuhenkilö ja sairaalassa tai terveyskeskuksessa oleva kouluttaja tekevät yhdessä erikoistuvan kanssa koulutus sopimuksen, jossa määritellään hyväksyttävä koulutusaika sekä opeteltavat tiedot ja taidot. Henkilökohtaisen koulutus sopimuksen hyväksyy koulutusohjelman vastuuhenkilö.

ULKOPUOLISTEN KOULUTUSPAIKKOJEN MÄÄRÄ

Erikoislääkäreiden alueellinen ja valtakunnallinen tarve tulee ottaa huomioon erikoisaloittain päätettäessä ulkopuolisten koulutuspaikkojen määrästä. Koulutuspaikkojen määrä tulisi mitoittaa niin, että jonoja koulutukseen yliopistosairaaloissa ei pääse syntymään.

TYÖTERVEYSHUOLLON ERIKOISLÄÄKÄRIKOULUTUS

Silloin kun työterveyshuollon koulutuspaikassa toiminnallisista syistä kouluttaja ei toimi samassa toimipisteessä erikoistuvan lääkärin kanssa, voidaan poikkeuksellisesti sopia erikoistuvakohtaisesta etäkoulutusjärjestelystä. Tällöin sovitaan kirjallisesti etukäteen vastuuhenkilön, erikoistuvan, koulutuspaikan ja koulutukseen sitoutuvan ulkopuolisen kouluttajan kanssa koulutusjärjestelyistä, jolla saavutetaan erikoisalan tavoitteet.

YLEISLÄÄKETIETEEN ERIKOISLÄÄKÄRIKOULUTUS

Terveyskeskuksessa, jossa toteutetaan Tampereen yliopiston lääketieteen yksikön hyväksymää yleislääketieteen erikoislääkärikoulutusta, on oltava ohjaajalääkäreitä, jotka ovat yleislääketieteen erikoislääkäreitä. Erikoistuvien lääkäreiden ohjaus tapahtuu säännöllisesti työaikana ennalta laaditun koulutussuunnitelman mukaisesti. Apuna käytetään koulutusta varten laadittuja tavoitteistoja ja lokikirjaa/portfoliota, joita käytetään runkona myös sairaalaosion eri erikoisalojen koulutussuunnitelmien laadinnassa ja tavoitteiden saavuttamisen arvioinnissa.

Terveyskeskuksessa tulee olla henkilöstölle järjestettyä toimipaikkakoulutusta, johon erikoistuvat lääkärit voivat osallistua työaikanaan ja jonka vastuuhenkilö on hyväksynyt. Yleislääketieteen erikoislääkärikoulutukseen hyväksyttävässä terveyskeskuksessa ja sairaalassa tulee olla erikoislääkärikuulustelun kulloinkin vaadittu kirjallisuus saatavilla sekä mahdollisuus elektroniseen tiedon hakuun ja saantiin.

Yleislääketieteeseen terveyskeskuksissa ja sairaaloissa erikoistuvien lääkäreiden tulee voida osallistua koulutussuunnitelmassa sovittuun ulkopuoliseen erikoisalan teoreettiseen koulutukseen aluehallintoviraston työnantajille valtion varoista maksaman korvauksen turvin.

4.4 ARVIOINTI JA ERIKOISTUVAN LÄÄKÄRIN OHJAUS

HENKILÖKOHTAINEN KOULUTUSSUUNNITELMA JA LOKIKIRJA

Erikoistuva lääkäri tekee opinto-oikeutta hakiessaan henkilökohtaisen erikoistumiskoulutuksen suunnitelman, jonka vastuuhenkilö tai hänen valtuuttamansa kouluttaja käyvät läpi erikoistumiskoulutuksen alussa. Erikoistuvan lääkärin aikaisempi työkokemus ja omat oppimistavoitteet otetaan suunnitelmaa tehdessä huomioon. Suunnitelmasta tulee käydä ilmi koulutukselle asetettavat tavoitteet sekä eri koulutusvaiheiksi hyväksyttävät ajanjaksot ja suunnitellut koulutuspaikat. Koulutuksen edistymisestä tulee raportoida viimeistään runkokoulutusvaiheen lopussa mutta tarvittaessa jo aikaisemmin. Koulutuksen seurannasta vastaa vastuuhenkilö.

Koulutusyksikön tulisi tarjota erikoistujalle ao. erikoisalan lokikirja koulutuksen alussa. Erikoisala vastaa lokikirjan sisällöstä, mutta erikoistuva lääkäri vastaa itse siihen tulevien merkintöjen ajantasaisuudesta. Lokikirjan merkinnöillä voidaan osoittaa jo saatu koulutus ja toisaalta se, miltä osialueilta koulutusta tulisi vielä saada.

HENKILÖKOHTAINEN OHJAAJA/TUTOR

Erikoistuvalla lääkärillä nimetään henkilökohtainen ohjaaja, joka ohjaa kussakin koulutuspaikassa työtehtävissä toimimista. Ohjaaja voi olla sama koko koulutuksen ajan, runkokoulutusvaiheeseen ja eriytyvään vaiheeseen voidaan nimetä oma ohjaaja tai ohjaaja voi olla koulutuspaikkakohtainen. Ohjaajan tulee myös osallistua koulutusprosessin arviointiin.

ERIKOISLÄÄKÄRIKOULUTUKSEN ARVIOINTI

Oppimisen ja koulutuksen arvioinnin perustan muodostavat etukäteen asetetut tavoitteet, joihin suorituksia ja saavutuksia toistuvasti verrataan. Koulutusohjelmalla ja myös sen eri jaksoilla tulee olla selkeät ja tarkoituksenmukaiset tavoitteet. Arvioinnissa voidaan käyttää apuna sitä varten laadittuja lomakkeita. Koulutuksen vastuuhenkilö vastaa koulutuksen seurannasta. Vastuuhenkilö ja erikoistuva lääkäri arvioivat tarvittaessa koulutuksen alussa asettamiensa tavoitteiden saavuttamista toistuvasti ja laativat koulutuksen etenemisestä yhteenvedon vähintään vuosittain. Erikoistuva lääkäri ja kouluttaja selvittävät yhdessä eri koulutusjaksojen alkaessa jaksolle asetetut tavoitteet, sovittavat ne yhteen erikoistujan henkilökohtaisten tavoitteiden kanssa sekä arvioivat oppimista jaksojen ja koulutusohjelmien tavoitteiden pohjalta jaksojen aikana ja niiden lopulla. On suositeltavaa, että erikoistuva lääkäri voi arvioida myös kouluttajan toimintaa. Tämä hyödyttää myös kouluttajan työtä ja sen kehittämistä. Erikoisalot antavat yksityiskohtaisemmat ohjeet arvioinnista omissa koulutusohjelmissaan.

4.5 TEOREETTINEN KURSSIMUOTOINEN KOULUTUS

TAVOITTEET

Teoreettinen kurssimuotoinen koulutus on perusopintoja syventävää ja alalla toimimisen kannalta tärkeitä aihekokonaisuuksia käsittelevää opetusta. Suoritettavien kurssien tulee muodostaa erikoistumisen kannalta mielekäs kokonaisuus. Suunnitelma teoreettisen kurssimuotoisen koulutuksen eri osa-alueista tehdään henkilökohtaisen koulutussuunnitelman yhteydessä. Koulutuksen vastuuhenkilö hyväksyy suunnitelman. Osallistuminen osoitetaan erillisellä todistuksella tai lokikirjamerkinöllä.

Koulutusyksiköt vastaavat hyväksytyjen koulutusohjelmien tasosta ja laadusta. Tavoitteena on, että koulutusyksiköt tarjoaisivat vaaditun kurssimuotoisen koulutuksen itse tai yhteistyössä jonkin muun tahon kanssa. Koulutusyksikkö voi hyväksyä kursseja, joiden järjestäjänä ovat mm. erikoisalayhdistys, lääkäriyhdistykset tai muu lääketieteellinen taho. Koulutuksen tulee tällöinkin täyttää teoreettiselle koulutukselle asetetut vaatimukset. Yksityisten yritysten tulee valmistella ja järjestää koulutus niin, että mukana on aina lääketieteellinen taho, kuten yliopisto, koulutusoikeuden saanut klinikka tai erikoisalayhdistys. Ulkopuolisten järjestäjien tulee selkeästi raportoida yhteistyö lääketieteellisten tahojen kanssa.

Ohjelman sisällöstä vastaavan henkilön tai yhdistyksen (esim. erikoislääkäri- tai lääkäriyhdistys) tulee edustaa jotakin niistä erikoisaloista, joille koulutusta haetaan. Koulutus voidaan silti hyväksyä teoreettiseksi koulutukseksi myös muille anotuille erikoisaloille.

Koulutusohjelman aiheiden otsikoinnissa ei saa olla kauppanimiä tai logoja.

LAAJUUS

Erikoistumiskoulutuksen tulee sisältää teoreettista kurssimuotoista koulutusta, Tuntimäärä saattaa vaihdella erikoisaloittain (ks. erikoisaloittaiset vaatimukset). Sellaisilla aloilla, joilla on yhteinen runkokoulutus, teoreettista kurssimuotoista koulutusta tulee suorittaa myös runkokoulutuksen aikana alakohtaisten määräysten mukaisesti. Koulutuksen tulee sisältää myös alakohtaista koulutusta.

KOULUTUKSEN KRITERIT JA MITOITUS

Suositteluvia ovat laajat kokonaisuudet, esimerkiksi oppiaineiden itsensä järjestämät vuosittain

toistuvat kurssit. Pienillä erikoisaloilla voidaan kurssimuotoinen koulutus järjestää yhteistyönä. Yhtä opetustuntia vastaa 45 minuutin luento tai muu opetustilanne. Alle 3 tunnin mittaisia yksittäisiä koulutustilaisuuksia ei hyväksytä, mutta yhdestä tilaisuudesta voidaan myöntää koulutustunteja vähemmän kuin 3 tuntia / erikoisala.

ULKOMAINEN KOULUTUS

Ulkomailla järjestettäviä kursseja hyväksytään vastuuhenkilön päätöksellä. Myös ulkomaisten kurssien kohdalla noudatetaan edellä esitettyjä kriteereitä. Jos kursseilla on käytössä täydennyskoulutukseen tarkoitettu ns. kredit-järjestelmä, sitä voidaan erikoisaloittain käyttää Suomeen sovellettuna.

ARVIOINTI JA LAADUNVARMISTUS

Koulutuksen järjestäjältä edellytetään palautteen keräämisestä koulutuksesta. Palaute voidaan kerätä strukturoidulla lomakkeella tai avoimilla kirjallisilla kysymyksillä. Kaiken palautteen ja arvioinnin tarkoituksena on auttaa kurssien järjestäjiä kehittämään jatkokoulutusta sekä samalla kehittää ja parantaa erikoislääkärikoulutuksen teoreettisen kurssimuotoisen koulutuksen laatua. Koulutuksen järjestäjän on pyydettäessä annettava palautteen yhteenveto ja osallistujien lukumäärätieto tiedekunnan käyttöön arviointia varten.

KURSSIEN ANOMINEN, HYVÄKSYMINEN JA VAADITTAVA INFORMAATIO

Koulutuksen järjestäjän tulee hakea kurssien hyväksymistä teoreettiseksi kurssimuotoiseksi koulutukseksi etukäteen siltä tiedekunnalta, missä on kurssin suunnittelu- ja järjestämisvastuu. Täysin ulkopuoliset järjestäjät pyytävät hyväksymistä lähimmästä kyseisen erikoisalan koulutusta järjestävästä tiedekunnasta. Hakemuksesta tulee käydä ilmi kurssin järjestäjä(t), tuntimäärä ja kurssin vastuuhenkilö. Lisäksi on ilmoitettava tavoitteet, kenelle kurssi on tarkoitettu, hinta ja mahdolliset vaatimukset etukäteismateriaalista ja -valmistautumisesta. Tieto tarvittavasta kirjallisuudesta, jos kyseessä on laajempi kokonaisuus, johon sisältyy tehtäviä tai kuulustelu. Yksityiskohtainen ohjelma liitetään hakemukseen. Hakemuksesta tulee ilmetä koulutuksen kohderyhmä. Tampereen yliopistossa käytetään sähköistä hakujärjestelmää. Erikoisalan vastuuhenkilö antaa järjestelmään lausunnon erikoisalalleen haetuista koulutustunneista. Ammatillisen jatkokoulutustoimikunnan puheenjohtaja hyväksyy koulutuksen teoreettiseksi kurssimuotoiseksi koulutukseksi vastuuhenkilön esityksen mukaisesti.

Kun kurssi on hyväksytty teoreettiseksi kurssimuotoiseksi koulutukseksi, hakijalle ilmoitetaan sähköisesti hyväksytyt erikoisalot ja tuntimäärä. Missä tahansa koulutusyksikössä hyväksytty kurssi hyväksytään kaikissa koulutusyksiköissä teoreettiseksi kurssimuotoiseksi koulutukseksi, mikäli ne vastaavat näitä yleisiä määräyksiä.

KOULUTUSPAIKAN TUKI KOULUTUKSEEN

Työnantajan, joka saa valtion maksamaa tukea erikoislääkärikoulutuksesta, tulee antaa erikoistuvalla lääkärille työaikana mahdollisuus osallistua vuosittain kurssimuotoiseen koulutukseen. Työnantajan tulee osallistua myös tästä aiheutuviin kustannuksiin. Koulutuksen tulee olla mahdollista suorittaa koko erikoistumiseen varatussa ajassa (esimerkiksi vaadittu teoreettisen koulutuksen kokonaismäärä jaettuna erikoistumiseen vaadittujen kouluttautumivuosien määrällä).

4.6 MONIAMMATILLISET JOHTAMISOPINNOT OSANA ERIKOISLÄÄKÄRIKOULUTUSTA

Erikoislääkärikoulutukseen tulee sisältyä 10 opintopistettä moniammatillista johtamiskoulutusta (MoJop). Kaiken kaikkiaan erikoistuvan lääkärin on mahdollista suorittaa yhteensä 30 opintopisteen lähijohtajakoulutus erikoistumisen aikana tai sen jälkeen suorittamalla vaaditun 10 opintopisteen lisäksi 20 opintopistettä johtamiskoulutusta lääketieteen ja biotieteiden tiedekunnan edellyttämällä tavalla.

Koulutukseen vaadittavat moniammatilliset johtamisopinnot (10 op) -opintokokonaisuus sisältää kuusi lähiopetusjaksoa (lähiopetuspäivä, johon liittyy ennako- ja/tai lähipäivän jälkeisiä tehtäviä). Koulutettavat voivat osallistua lähiopetuspäiviin erikoistumiskoulutuksen eri vaiheissa ja haluamassaan järjestyksessä.

Erikoislääkärikoulutukseen pakollisena sisältyvää Moniammatilliset johtamisopinnot (10 op) koulutusta ei voi korvata muulla kuin toisen lääketieteen opetusta antavan yliopistoyksikön vastaavalla erikoislääkäri- ja erikoishammaslääkärikoulutukseen suunnitellulla koulutuksella.

Moniammatillinen lähijohtamisopintojen kokonaisuus (30 op) rakentuu seuraavista osakokonaisuuksista: pakolliset moniammatilliset johtamisopinnot (10 op), valinnaiset opinnot (10 op) ja laajentavat opinnot (10 op).

Erikoistumiskoulutukseen liittyvä johtamiskoulutus tulee suorittaa jatkumona erikoistumiskoulutuksen eri vaiheissa. Tavoitteena on osata toimia lähijohtajana sosiaali- ja terveydenhuollossa. Lähtökohtana on, että johtamisosaaminen kehittyy parhaiten työkokemuksen karttumisen rinnalla toteutettavan järjestelmällisen koulutuksen kautta.

4.7 VALTAKUNNALLINEN ERIKOISLÄÄKÄRIKUULUSTELU

Valtakunnallisen erikoislääkärikuulustelun koordinaatiosta huolehtii Helsingin yliopiston lääketieteellisen tiedekunnan opintotoimistossa työskentelevä valtakunnallinen yhdyshenkilö. Yhdyshenkilön tehtävänä on kuulustelun koordinoinnin lisäksi kuulustelurekisterin ylläpitäminen, erilaiset tilastointitehtävät ja tarvittaessa kuulustelijoiden yhteistyön avustaminen. Valtakunnallinen erikoislääkärikoulutuksen asiantuntijakokous koordinoi ja käsittelee kuulustelua koskevia asioita. Kuulusteluun liittyvät ajankohtaiset tiedot, kuten kuulusteluajankohdat, ilmoittautuminen ja ohjeet, kuulusteluvaatimukset sekä vanhat kuulustelukysymykset löytyvät Helsingin yliopiston lääketieteellisen tiedekunnan [www-sivuilta osoitteesta www.med.helsinki.fi](http://www.med.helsinki.fi) – ammatillinen jatkokoulutus – erikoistumiskoulutus – valtakunnallinen kuulustelu.

Kuulustelussa noudatetaan soveltuvin osin Helsingin yliopiston tutkinto- ja oikeusturvajohtosääntöä ja arkistonmuodostussuunnitelmaa.

TAVOITTEET

Valtakunnallisen erikoislääkärikuulustelun tavoitteena on arvioida erikoistuvan teoreettista tietoa ja osaamista sekä kykyä toimia tarkoituksenmukaisesti erikoislääkärin kohtaamisissa tilanteissa.

KUULUSTELIJAT

Kukin koulutusyksikkö nimeää kullekin omassa yliopistossa edustetulle erikoisalalle vähintään yhden kuulustelijan, joka ilmoitetaan yksikköjen yhteiseen kuulustelurekisteriin. Mahdollisuuksien mukaan koulutusyksiköt nimeävät enemmän kuin yhden kuulustelijan jokaiselle erikoisalalle.

Koulutusyksikköjen pitää ryhtyä toimenpiteisiin uuden kuulustelijan nimeämiseksi esim. kuulustelijan eläkkeelle siirtymisen vuoksi. Mikäli kuulustelija ei pysty toimimaan ennalta sovitusti kuulustelijana (esim. ulkomaanmatkan tai virkavapauden vuoksi), pitää siitä ilmoittaa yhdyshenkilölle ja omaan tiedekuntaan.

Kullakin erikoisalalla (erikseen sovittavia poikkeuksia lukuun ottamatta) toimii kerrallaan kaksi kuulustelijaa.

KUULUSTELUVAATIMUKSET

Koulutusyksiköt vahvistavat kuulusteluvaatimukset koulutusohjelmien kuulustelijoiden valtakunnallisesti sovitusta yhtenäisestä esityksestä. Vaatimukset tarkistetaan kaikissa koulutusyksiköissä samanaikaisesti kahden vuoden välein. Kuulustelijat toimittavat yhteisenä esityksenään erikoisalakohdaiset kuulusteluvaatimukset yhdyshenkilölle tarkistettavaksi ennen niiden vahvistamista. Kuulustelussa noudatetaan aina viimeisimpiä kuulusteluvaatimuksia, riippumatta siitä, minä vuonna erikoistuva on opinto-oikeutensa saanut.

KUULUSTELUAJANKOHDAT JA -PAIKAT

Valtakunnallinen erikoislääkärikuulustelu järjestetään kaikissa koulutusyksiköissä – Helsingin yliopistolla, Itä-Suomen yliopistolla, Oulun yliopistolla, Tampereen yliopistolla ja Turun yliopistolla – samanaikaisesti kolme kertaa vuodessa: kaksi kertaa kevätlukukaudella ja kerran syyslukukaudella. Koulutusyksiköt järjestävät kuulustelutilaisuuden omalla paikkakunnallaan. Erikoistuva voi osallistua kuulusteluun millä tahansa kuulustelupaikkakunnalla, mikäli toisen yliopiston kuulustelupaikassa on tilaa.

KUULUSTELUUN ILMOITTAUTUMINEN

Kuulusteluun ilmoittaudutaan sähköisen ilmoittautumisjärjestelmän kautta viimeistään viisi (5) viikkoa ennen kuulustelupäivää. Ilmoittautuminen tallentuu viiden yliopiston yhteiseen järjestelmään, josta jokainen yliopisto hyväksyy omat erikoistuvansa kuulusteluun. Linkki ilmoittautumislomakkeeseen löytyy ammatillisen jatkokoulutuksen nettisivuilta.

Ilmoittautumisajan päätyttyä sähköinen ilmoittautumislomake sulkeutuu. Tämän jälkeen kuulusteluun ei pysty enää ilmoittautumaan. Kuulusteluun ei oteta jälki-ilmoittautuneita.

Patologian erikoistuvat voivat ilmoittautua kuulustelun eri osioihin (essee- ja preparaattikuulustelu) erikseen. Osiot voi halutessaan tehdä myös samalla kertaa. Radiologian erikoistuvat tekevät essee- ja kuvakuulustelun eri kuulustelukertoina. Esseekuulustelu on suoritettava hyväksytysti ennen kuin voi ilmoittautua kuvakuulusteluun.

KUULUSTELUN SUORITTAMINEN

1.8.2011 alkaen valtakunnallisen erikoislääkärikuulustelun voi suorittaa vain suomeksi tai ruotsiksi. Kuulustelukysymykset laaditaan siis suomeksi ja myös ruotsiksi, jos kuulusteltava on sitä ilmoittautuessaan pyytänyt. 31.7.2011 mennessä opinto-oikeuden saaneilla on mahdollisuus tehdä erikoislääkärikuulustelu suomen ja ruotsin lisäksi englannin kielellä, mikäli kuulustelijat siihen suostuvat.

Kuulustelu perustuu kuulusteluvaatimuksissa mainittuun kirjallisuuteen, lehtiin ja lainsäädäntöön

sekä kunkin erikoisan käytännön tietoon, joka erikoistuvalla lääkärille on erikoistumisensa aikana kertynyt.

Kuulusteltavat esiintyvät kuulustelussa koodeina. Kuulustelutulosten tultua erikoistujalla on mahdollisuus saada tietää kuulustelun arvostelijat.

KUULUSTELUJEN ARVOSTELU

Kuulustelu arvostellaan asteikolla hyväksyty/hylätty ja käyttäen pisteytystä.

Hylätyistä suorituksista kuulustelijoiden pitää antaa aina kirjallinen vastine. Se voi olla joko vaadittavien asiakokonaisuuksien luettelo tai henkilökohtainen kirjallinen palaute.

KUULUSTELUJEN TULOKSISTA ILMOITTAMINEN

Kuulustelijoiden on palautettava kuulustelun arvostelu kuuden (6) viikon kuluttua kuulustelupäivästä.

Kuulustelun tulosten saavuttua valtakunnallinen kuulustelun yhdyshenkilö ilmoittaa kuulustelun tulokset kuulusteltaville sähköpostitse.

Kuulusteluvastaukset säilytetään Helsingin yliopiston lääketieteellisessä tiedekunnassa vähintään puoli vuotta. Kuulusteltavalla on mahdollisuus saada omalla kustannuksellaan jäljennös omista vastauksistaan. Hylätyt kuulusteltavat saavat erikseen pyydettyä kopiot vastauspapereistaan.

Mikäli erikoistuva hylätään kolmessa kuulustelussa, tulee erikoistujan keskustella erikoisan vastuuhenkilön kanssa ongelmista, jotka ovat johtaneet hylkäyksiin.

KUULUSTELUN VANHENEMINEN

Kuulustelu vanhenee neljässä (4) vuodessa.

OIKAISUMENETTELY

Kuulusteltava voi kirjallisesti pyytää oikaisua kuulustelun päätöksestä 14 päivän kuluessa siitä ajankohdasta, jolloin hän on saanut kuulustelun tulokset tietoonsa. Oikaisupyynnön toimitetaan valtakunnallisen kuulustelun yhdyshenkilölle, joka toimittaa oikaisupyynnön edelleen kuulustelun arvostelleille kuulustelijoille.

Kuulustelijoiden pitää antaa perusteltu vastauksensa saamaansa oikaisupyynnön kohtuullisessa ajassa. Kuulustelijat toimittavat oikaisupyynnön vastineensa valtakunnallisen kuulustelun yhdyshenkilölle, joka lähettää sen tiedoksi oikaisupyynnön tekijälle. Mikäli kuulusteltava on oikaisupyynnön vastineen saatuaan edelleen tyytymätön päätökseen, hän voi hakea oikaisua vielä Tampereen yliopiston muutoksenhakulautakunnalta 14 päivän kuluessa siitä, kun hän on saanut päätöksestä tiedon.

SUULLINEN KUULUSTELU

Kirjallisen kuulustelun lisäksi pidetään suullinen kuulustelu seuraavilla aloilla: lastenkirurgia ja plastiikkakirurgia. Erikoisalat suunnittelevat kuulustelun, joka suoritetaan hyväksyty kirjallisen osion jälkeen. Kuulustelupäivät ilmoitetaan kirjallisen kuulustelun tulosten saapumisen jälkeen.

Suullisen kuulustelun kuulustelijoita on kaksi. He ovat yleensä samat henkilöt kuin suullista kuulustelua edeltävässä kirjallisessa kuulustelussa. Kuulustelupaikkakunta sovitaan erikseen tapauskohtaisesti. Suullisen kuulustelun vaatimukset ovat samat kuin kirjallisessa kuulustelussa.

Suullisen kuulustelun tarkoitus on testata kuulusteltavan kykyä hallita kokonaisuuksia, ei yksityiskohtia. Kuulustelussa pyritään arvioimaan kuulusteltavan kykyä suunnitella diagnostiset tutkimukset, tulkita löydökset ja suunnitella nykytiedon pohjalta asianmukainen hoito ongelmatapauksissa. Kuulusteltavan on kyettävä loogisesti perustelemaan valitsemansa tutkimukset ja hoitolinjat, ei välttämättä löytämään oikeaa diagnoosia kuulustelutilanteessa.

Kuulustelussa käytettävä materiaali muodostuu kliinisistä tiedoista, röntgenkuvista ja laboratoriovastauksista. Lastenkirurgian suulliseen kuulusteluun liittyy mahdollisuuksien mukaan leikkausdemonstraatio, jossa kuulusteltava suorittaa tavallisen lastenkirurgisen toimenpiteen, esim. tyräleikkauksen. Plastiikkakirurgian suullisessa kuulustelussa kysytään pääasiallisesti hoitoratkaisuja kuvina esitettyihin potilastapauksiin.

Suullisesta kuulustelusta annetaan kirjallinen lausunto ja jos kuulusteltava reputtaa, lausunnossa perustellaan reputuksen syy. Reputuksen jälkeinen ensimmäinen uusimismahdollisuus on seuraavan alalla järjestettävän kirjallisen kuulustelun jälkeinen suullinen kuulustelu. Sama pätee silloin, jos erikoistuva ei pääse osallistumaan heti kirjallisen kuulustelun jälkeen järjestettyyn suulliseen tenttiin tai ei saa sovittua kuulustelijoiden kanssa erillistä ajankohtaa.

5. VOIMASSA OLEVA LAINSÄÄDÄNTÖ

Erikoislääkäriskoulutuksen ohjaus siirtyi opetus- ja kulttuuriministeriöltä (OKM) sosiaali- ja terveysministeriön vastuulle 1.2.2015. Samalla koulutuksen tutkintomuotoisuus poistui. 1.2.2015 alkaen kaikki (myös jo koulutuksessa olevat) erikoistuvat saavat tutkintotodistuksen sijaan todistuksen erikoislääkäriskoulutuksen suorittamisesta. Laki terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain muuttamisesta (1355/2014) astui voimaan 1.2.2015.

Sosiaali- ja terveysministeriön asetus erikoislääkäri- ja erikoishammaslääkäriskoulutuksesta sekä yleislääketieteen erityiskoulutuksesta (56/2015) astui voimaan 1.2.2015. Asetuksessa säädetään koulutusohjelmien pituudesta, terveyskeskuspalvelun määrästä sekä vaatimuksesta tehdä puolet koulutusajasta yliopistosairaalan ulkopuolella (asetuksessa mainittuja erikoisaloja lukuun ottamatta).

Muita koulutukseen vaikuttavia säädöksiä ja määräyksiä ovat mm. yliopistolaki (558/2009) sekä Tampereen yliopiston määräykset opiskelujen suorittamisesta ja opiskelijan oikeusturvasta.

6. OPINTOSUORITUSTEN HYVÄKSYMINEN JA TODISTUKSEN HAKEMINEN SUORITETUSTA KOULUTUKSESTA

Todistusta koulutuksen suorittamisesta haetaan lomakkeella siitä yliopistosta, jonka vastuualueella yliopistollinen koulutus on pääosin suoritettu eli yliopistosta, jossa opiskelijan opinto-oikeus on. Tampereen yliopistosta valmistuvat täyttävät todistuksen hakemiseksi lomakkeen, joka löytyy ammatillisen jatkokoulutuksen nettisivuilta. Hakemus toimitetaan tiedekuntaan, kun kaikki palvelut ja suoritukset (teoreettiset kurssit, lähijohtajakoulutus, valtakunnallinen kuulustelu) ovat tehtyinä.

Todistushakemukseen tulee eritellä selkeästi ne kaikki palvelusuhteet ja koulutustilaisuudet, jotka esitetään otettavaksi huomioon koulutuksen vaatimusten täyttymiseksi. Kaikista todistushakemuksessa esitetyistä palveluista ja koulutustilaisuuksista tulee olla hakemuksen liitteenä asianmukaiset todistukset. Palvelustodistuksista tulee aina ilmetä kohta *poissaolot ja keskeytykset* (vaikka niitä ei olisi). Hakemus toimitetaan asianmukaisine todistuskopioineen koulutuspäällikölle joko henkilökohtaisesti tai postitse. Palvelut ja muut suoritukset hyväksytään, mikäli ne ovat yleisten määräysten ja opinto-oppaan vaatimusten mukaisia. Erikoisalan vastuuhenkilö vahvistaa allekirjoituksellaan palveluiden ja suoritusten sisällöllisen riittävyyden erikoislääkärikoulutuksen suorittamiseksi ja todistuksen saamiseksi. Tiedekunnan dekaani myöntää todistuksen erikoislääkärikoulutuksen suorittamisesta.

Erikoistuva voi pyytää kirjallisesti oikaisua koulutusohjelman vastuuhenkilöltä opintosuoritusten hyväksi lukemista koskeviin päätöksiin 14 päivän kuluessa siitä ajankohdasta, jolloin hän on saanut päätöksen tietoonsa. Mikäli erikoistuva on edelleen tyytymätön päätökseen, hän voi hakea oikaisua Tampereen yliopiston muutoksenhakulautakunnalta 14 päivän kuluessa siitä, kun hän on saanut päätöksestä tiedon.

7. LAILLISTAMINEN ERIKOISLÄÄKÄRIKOULUTUKSEN JÄLKEEN

Valmistuneen erikoislääkärin tulee hakea Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolta (Valviralta) oikeutta harjoittaa erikoislääkärin ammattia laillistettuna ammattihenkilönä. Hakemuslomake ja tarkat ohjeet löytyvät Valviran www-sivuilta osoitteesta www.valvira.fi

Hakemukseen tulee liittää yksikön antama jäljennös erikoislääkäritodistuksesta. Hakemus lähetetään Valviraan postitse tai toimitetaan henkilökohtaisesti-

Valvira perii ammatinharjoittamisoikeutta koskevasta päätöksestä toimitusmaksun, ja päätös lähetetään hakijan ilmoittamaan osoitteeseen postiennakkona.